

قانون حفظ نباتات

(مصوب ۱۳۴۶/۲/۱۸)

ماده ۱- از تاریخ تصویب این قانون سازمان حفظ نباتات وابسته به وزارت کشاورزی تشکیل می‌گردد.

این سازمان دارای شخصیت حقوقی است و بوسیله یک رئیس به انتخاب وزیر کشاورزی اداره خواهد شد.

تبصره- انتخاب ذیحساب سازمان بعهده وزیر دارائی است.

ماده ۲- سازمان حفظ نباتات دارای شورائی است که از اشخاص زیر تشکیل می‌شود:

۱- وزیر کشاورزی

۲- معاون فنی وزارت کشاورزی

۳- معاون وزارت دارائی

۴- معاون وزارت کشور

۵- معاون وزارت بهداشت یا یک کارشناس به انتخاب وزیر بهداشتی.

۶- رئیس مؤسسه بررسی آفات و بیماریهای گیاهی

۷- رئیس سازمان حفظ نباتات.

۸- مدیر عامل بنگاه شیمیایی و سه نفر کارشناس دفع آفات یا شخصیت‌هایی که کار آنها با دفع آفات ارتباط دارد به انتخاب وزیر کشاورزی. وزیر کشاورزی و در غیاب او معاون فنی وزارت کشاورزی عهده‌دار ریاست شورا خواهد بود.

ماده ۳- شورا جلسات ماهیانه خواهد داشت و در مواقع لزوم بر حسب دعوت وزیر کشاورزی یا تقاضای رئیس سازمان جلسه فوق العاده تشکیل خواهد داد.

ماده ۴- وظایف سازمان حفظ و نباتات بشرح زیر است :

الف- مبارزه با آفات و بیماریهای عمومی نباتات و آفات و بیماریهای قرنطینه‌ای داخلی به تشخیص شورای حفظ نباتات و تصویب وزارت کشاورزی به هزینه دولت و بطور رایگان.

ب- مشارکت در امر مبارزه با آفات و بیماریهاییکه جزو آفات عمومی نباتات منظور نشده ولی وزارت کشاورزی مبارزه با آن آفت را همگانی اعلام کند.

ج- اجرای وظایفی که طبق تبصره ماده ۶ و مواد ۷ و ۹ و بند ج و د ماده ۱۰ و مواد ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۸ و ۲۱ این قانون بعهده سازمان حفظ نباتات محول گردیده است.

ماده ۵- وظایف شورا:

۱- تصویب برنامه کار سالانه سازمان حفظ نباتات کشور.

۲- تصویب فهرست آفات و بیماریهای عمومی نباتات و قرنطینه‌ای داخلی.

- ۳- تصویب بودجه تفصیلی و اصلاح بودجه سازمان به میزان اعتبار مصوب.
- ۴- بررسی گزارش‌های سازمان حفظ نباتات یا اطلاعاتیکه از منابع مختلف بدست می‌آید و اظهار نظر و صدور دستورهای لازم.
- ۵- انجام وظایفی که طبق مواد ۹، ۱۰، ۱۳، ۲۱ این قانون بعهدہ شورا محول گردیده است.

ماده ۶- هرگاه وزارت کشاورزی بمنظور جلوگیری از اشاعه آفات و بیماریهای نباتی و انباری اجرای عملیات مبارزه را بطور همگانی برای مدت معینی در مناطق ضروری تشخیص دهد مراتب را به وسایل مقتضی به اطلاع عموم خواهد رسانید کلیه شرکت‌های تعاونی و روستائی و کشاورزان و صاحبان یا مستاجران مزارع و باغات و دارندگان محصولات کشاورزی موظف به مبارزه طبق دستورها و راهنماییهای فنی سازمان حفظ نباتات می‌باشند.

تبصره- سازمان حفظ نباتات موظف است نوع و ترکیب سموم و نحوه مبارزه و موقع و طریقه حفاظت از مسمومیت برای انسان و دام و دستورات بهداشتی آن را در هر منطقه به وسایل مقتضی به اطلاع عموم برساند.

ماده ۷- در اجرای ماده ۶ این قانون هر گاه کسانی وسائل و امکانات مبارزه نداشته باشند با پرداخت هزینه مبارزه بسازمان اختیار می‌دهند و سازمان مکلف است اقدام بمبارزه کند. و اگر شخصی بطریق فوق عمل نکند سازمان رأساً یا بوسیله شرکت‌های خصوصی دفع آفات یا اشخاص و یا بهر طریق دیگری که صلاح بداند اقدام به مبارزه نموده و هزینه تمام شده را به اضافه ده درصد آن بوسیله اجرای ثبت اسناد وصول کند.

تبصره- سازمان حفظ نباتات مجاز است در مواقع ضروری در مورد مبارزه همگانی به پیشنهاد شورای حفظ نباتات و تصویب وزیر کشاورزی با مواد و وسائل و لوازم دولتی با کشاورزان و باغداران تشریک مساعی کند.

ماده ۸- سازمانهای خصوصی و دولتی و مؤسسات وابسته به دولت که بطور مستقیم و یا غیر مستقیم به امر کشت و تهیه و نگهداری محصولات کشاورزی مبادرت می‌کنند مکلفند در مورد مبارزه با آفات و بیماریهای نباتی دستورات فنی سازمان حفظ نباتات را بموقع اجرا گذارند.

ماده ۹- وزارت کشاورزی بر حسب پیشنهاد شورای حفظ نباتات مجاز است بمنظور جلوگیری از اشاعه آفات و بیماریهای نباتی کشت نباتاتی را در هر منطقه از کشور برای مدتی که ضروری بداند ممنوع یا محدود سازد.

در این قبیل موارد سازمان حفظ نباتات مکلف است مراتب را سه ماه قبل از فصل کشت به وسایل مقتضی به اطلاع عموم برساند و صاحبان اشجار و زراعات موظف به اجرا هستند و همچنین سازمان

حفظ نباتات مجاز است ورود و خروج محصولات کشاورزی یا متفرعات آن را از یک ناحیه بناحیه دیگر ممنوع یا موكول به انجام عملیات گندزدائی و نظایر آن در مزارع و كارخانجات و انبارها بكنند. اشخاصی كه مقررات این ماده را اجرا نكنند در مورد زراعات و اشجار آنها طبق بند ج ماده ۱۰ عمل خواهد شد و نسبت به محصولات کشاورزی و متفرعات آن عین جنس بنفع دولت ضبط می‌شود.

تبصره: همزمان با اعلام ممنوعیت كشت نوعی محصول وزارت كشاورزی موظف است محصول یا محصولات دیگری را كه می‌تواند جانشین زراعت ممنوعه شود به زارعان معرفی كند.

ماده ۱۰- در مواردیكه به منظور جلوگیری از اشاعه آفات و بیماریهای نباتی معدوم كردن محصولات كشاورزی و یا نباتات و اشجار یا بقایای آنها به پیشنهاد شورای حفظ نباتات و تصویب وزارت كشاورزی ضروری تشخیص داده می‌شود به ترتیب زیر عمل خواهد شد:

الف) در مورد زراعات تا ۴ برابر قیمت شخم و بذر و هزینه نگاهداری بر حسب نوع آفت و نبات مورد كشت و دوران رشد آن طبق نظر اداره كشاورزی محل خسارت تعیین و پرداخت خواهد شد.

ب) در مورد اشجار با نظر یک کمیسیون سه نفری مرکب از نماینده وزارت كشاورزی، یک نفر كارشناس كه بر طبق مقررات دادگستری انتخاب می‌شود و صاحب اشجار یا نماینده او و در صورتیكه چند نفر مشاعاً مالك اشجار باشند یكنفر بنماینده گی آنان خسارت را تعیین می‌كند و خسارت به میزان تعیین شده پرداخت خواهد شد.

ج) معدوم كردن بقایای زراعات و اشجار و محصولات آلوده به آفات و بیماریهای نباتی از طرف كشاورزان صاحبان مزارع و باغات با اخطار كتبی سازمان حفظ نباتات در مدت تعیین شده لازم الاجراست.

د) هرگاه نباتی در مناطق ممنوعه كشت شده باشد معدوم كردن آن از طرف سازمان حفظ نباتات بدون پرداخت خسارت بعمل می‌آید.

تبصره- در صورت استنكاف كشاورزان و باغداران و صاحبان محصولات كشاورزی از اجرای این ماده مأمورین انتظامی مكلفند حداكثر در ظرف چهل و هشت ساعت از تاریخ اخطار بدینفع نسبت به اجرای مقررات این ماده با مأمورین سازمان حفظ نباتات همکاری كنند.

ماده ۱۱- وارد كردن بذر- پیاز- قلمه- پیوند- ریشه میوه- نهال و تخم نباتات و بطور کلی هر گونه نبات و قسمتهای نباتی بكشور مستلزم تحصیل پروانه قبلی از وزارت كشاورزی است به اشخاصی كه بدون پروانه اجناس مزبور را وارد كنند اخطار می‌شود كه حداكثر در ظرف مدت یک ماه بخارج از كشور برگردانند والا با حضور نماینده سازمان حفظ نباتات در گمرك معدوم خواهد شد.

ماده ۱۲- نباتات و محصولات کشاورزی یا متفرعات آنها که با پروانه به یکی از مراکز گمرک وارد و در نتیجه رسیدگی معلوم شود که بعلت آلودگی به آفات و بیماریهای قرنطینه‌ای به صورت موجود قابل ترخیص نیست در صورتیکه به تشخیص وزارت کشاورزی با گندزدائی بتوان آفت را از بین برد به هزینه صاحبان آن گند زدائی شده و سپس اجازه ترخیص داده خواهد شد در غیر این صورت مراتب از طرف سازمان حفظ نباتات به صاحبان آن اخطار خواهد گردید تا در مدتیکه تعیین می‌شود آنها را از کشور خارج کنند در صورتیکه صاحبان کالای مزبور پس از اخطار کتبی سازمان حفظ نباتات و در مدتیکه تعیین شده است کالا را از کشور خارج نکنند از طرف سازمان مزبور بدون پرداخت خسارت معدوم خواهد شد.

در مورد هزینه‌های گندزدائی در صورتیکه صاحب کالا تا تاریخ اعلام شده نسبت به پرداخت آن اقدام نکند کالا از طرف سازمان حفاظت نباتات پس از گندزدائی بفروش رسیده و بعد از استیفاء حقوق دولت و هزینه‌های مربوط باقی مانده بهاء به صاحب آن داده خواهد شد.

ماده ۱۳- سازمان حفظ نباتات مکلف است برای جلوگیری از مسمومیت انسان و دام و زنبور عسل دستورات فنی لازم وضع و با تصویب شورای حفظ نباتات آن را ضمن تنظیم دستورالعملهای جامع به اطلاع عموم برساند.

ماده ۱۴- تشکیل مؤسسات و شرکتهای خصوصی دفع آفات منوط بدریافت پروانه از سازمان حفظ نباتات می‌باشد و سازمان مزبور در این مؤسسات حق نظارت فنی خواهد داشت صاحبان این مؤسسات و شرکتهای موظفند مقرراتی را که از طرف سازمان حفظ نباتات تدوین و توصیه می‌گردد اجرا کنند والا پروانه آنها لغو خواهد شد.

تبصره ۱- مؤسسات و شرکتهای دفع آفات که قبل از تصویب این قانون تأسیس شده‌اند تابع مقررات این قانون خواهند بود.

تبصره ۲- مأمورین انتظامی مکلفند بتقاضای سازمان حفظ نباتات از ادامه فعالیت مؤسسات و شرکتهای دفع آفات که فاقد پروانه فوق‌الذکر می‌باشند جلوگیری کنند. اجرای این حکم در مورد مؤسسات و شرکتهای دفع آفات که قبل از تصویب این قانون تأسیس شده‌اند شش ماه پس از تاریخ تصویب این قانون خواهد بود.

ماده ۱۵- شرکتهای و مؤسسات خصوصی دفع آفات مشمول تبصره ۱ ماده ۷ اساسنامه بانک کشاورزی ایران می‌باشند.

ماده ۱۶- وزارت کشاورزی هر سال فهرست آفات و بیماریهای عمومی و قرنطینه‌ای موضوع بند الف ماده ۴ این قانون را پس از تصویب هیئت وزیران به وسایل مقتضی به اطلاع عموم خواهد رسانید.

ماده ۱۷- ورودی و ساخت و تبدیل و بسته‌بندی و توزیع و صدور کلیه سموم دفع آفات و بیماریهای نباتی و هورمونهای نباتی و علف کشها محتاج اخذ پروانه از طرف وزارت کشاورزی است.

ماده ۱۸- فروشندگان سموم دفع آفات و بیماریهای نباتی و هورمونهای نباتی مکلفند پروانه از سازمان حفظ نباتات اخذ و با بهائیکه سازمان برای مواد مزبور تعیین می‌کند بفروش برسانند در صورت عدم رعایت مقررات این ماده طبق تبصره ۲ ماده ۱۴ نسبت به آنان رفتار خواهد شد. تبصره- در صورتیکه سموم یا هورمونهای نباتی که بمعرض فروش گذاشته می‌شود با مشخصات پروانه تطبیق نکند وزارت کشاورزی مکلف بجلوگیری از فروش و ضبط آن خواهد بود.

ماده ۱۹- وزارت دارائی مکلف است اعتبارات سازمان حفظ نباتات را به میزان مصوب در بودجه کل کشور به اقساط چهارگانه در ابتدای هر فصل در اختیار سازمان مزبور بگذارد.

ماده ۲۰- در صورت حمله آفات و بیماریهای پیش بینی نشده که هزینه آن در بودجه منظور نگردیده نیز وزارت کشاورزی مکلف به مبارزه فوری است و دولت اعتبارات لازم را تأمین خواهد کرد.

ماده ۲۱- در مواردیکه خرید سموم و وسایل و هزینه‌های مربوط بدفع آفات فوریت داشته باشد رئیس سازمان حفظ نباتات مجاز است به تشخیص شورای حفظ نباتات و تصویب وزیر کشاورزی تا مبلغ پنج میلیون ریال بدون رعایت مقررات مناقصه خریداری و مصرف کند.

ماده ۲۲- به وزیر کشاورزی اجازه داده می‌شود به مأمورین مبارزه با آفات کمک هزینه صحرائی که مبلغ آن از میزان فوق العاده آنان تجاوز نکند بپردازد.

ماده ۲۳- در صورتیکه خساراتی ناشی از تعلل یا عدم رعایت نکات فنی شرکتها یا مؤسسات دفع آفات یا فروشندگان سموم وارد آید و شاکی بمراجع قضائی مراجعه کند مراجع قضائی مکلفند باین قبیل شکایات خارج از نوبت رسیدگی کنند.

ماده ۲۴- آیین‌نامه اجرائی این قانون را وزارت کشاورزی ظرف سه ماه از تاریخ تصویب تهیه و پس از تصویب دولت بموقع اجرا میگذارد.

ماده ۲۵- دولت مأمور اجرای این قانون می‌باشد.